

1984. évi 2. törvényerejű rendelet

a „Mértéktelen sérülést okozónak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetőleg korlátozásáról” szülő, Genfben, az 1985. évi október hó 15. napján kelt egyezmény és a hozzá csatolt jegyzőkönyvek kihirdetéséről¹

Hatályos: 2007. 01. 01. –

(A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa megerősítő okiratának letétbe helyezése New Yorkban, az 1982. évi június hó 14. napján megtörtént. Az egyezmény az 1983. évi december hó 2. napján hatályba lépett.)

1. § A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a „Mértéktelen sérülést okozónak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetőleg korlátozásáról” szülő, Genfben, 1980. évi október hó 10. napján kelt egyezményt és a hozzá csatolt jegyzőkönyveket e törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. § Az egyezmény és a hozzá csatolt jegyzőkönyvek hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Az egyezmény és a jegyzőkönyvek részes államai az 1984. január 2-i állapot szerint:

Államok:	A részessé válás időpontja:
Ausztria	1983. március 14.
Belorusszia	1982. június 23.
Bulgária	1982. október 15.
Csehszlovákia	1982. augusztus 31.
Dánia	1982. július 7.
Ecuador	1982. május 4.
Finnország	1982. április 8.
Japán	1983. június 9.
Jugoszlávia	1983. május 24.
Kína	1982. április 7.
Laosz	1983. január 3.
Lengyelország	1983. június 2.
Magyarország	1982. június 14.
Mexikó	1982. február 11.
Mongólia	1982. június 8.
Német Demokratikus Köztársaság	1982. július 20.
Svájc	1982. augusztus 20.
Svédország	1982. július 7.
Szovjetunió	1982. június 10.
Ukrajna	1982. június 23.

EGYEZMÉNY

**a mértéktelen sérülést okozónak
vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető
egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának
betiltásáról, illetőleg korlátozásáról**

A Magas Szerződő Felek,

emlékeztetve arra, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmánya értelmében minden állam köteles nemzetközi kapcsolataiban tartózkodni a bármely más állam szuverenitása, területi épsége vagy politikai függetlensége ellen irányuló, vagy az Egyesült Nemzetek céljaival össze nem férő bármely más módon megnyilvánuló erőszakkal való fenyegetéstől vagy erőszak alkalmazásától;

emlékeztetve továbbá a polgári lakosságnak az ellenségeskedések hatásaitól való védelmére vonatkozó alapelvre;

kiindulva a nemzetközi jognak abból az elvéből, hogy a fegyveres összeütközésben résztvevő feleknek nincs korlátlan joguk a hadviselési módok és eszközök megválasztására, továbbá abból az elvből, amely megtiltja fegyveres összeütközésben a felesleges

sérülést vagy szükségtelen szenvedést okozó fegyverek, lövedékek, anyagok és hadviselési módok alkalmazását;
emlékeztetve arra is, hogy tilos olyan hadviselési módok vagy eszközök alkalmazása, amelyek arra irányulnak, hogy nagyarányú, tartós és súlyos károkat okozzanak, illetve amelyek ilyen károkat okozhatnak a természeti környezetben;
megerősítve azt az eltökéltségüket, hogy a jelen Egyezményrel és az annak mellékletét képező jegyzőkönyvekkel vagy más nemzetközi megállapodásokkal nem szabályozott esetekben is a polgári lakosság és a kombattánsok mindenkor a kialakult szokásokon, az emberiség elvein és a lelkiismeret általános parancsain alapuló nemzetközi jogi elvek védelmét és oltalmát élvezzék;
attól az óhajtól vezérelve, hogy előmozdítsák a nemzetközi enyhülést, a fegyverkezési verseny megszüntetését, az államok közötti bizalom erősítését és ezáltal a népek békés életre való törekvésének megvalósulását;
felismerve minden olyan erőfeszítésnek a fontosságát, amely előbbre viheti a szigorú és hatékony nemzetközi ellenőrzés mellett megvalósítandó általános és teljes leszerelés ügyét;
ismételten megerősítve a fegyveres összetűzésekre vonatkozó nemzetközi jogi szabályok kodifikációja és fokozatos fejlesztése folytatásának szükségességét;
azzal a szándékkal, hogy megtiltsák, illetve tovább korlátozzák egyes hagyományos fegyverek alkalmazását és bízva abban, hogy az e téren elért pozitív eredmények megkönnyíthetik az ilyen fegyverek gyártásának, felhalmozásának és elterjedésének megakadályozását célzó alapvető leszerelési tárgyalásokat;
hangsúlyozva annak kívánatos voltát, hogy valamennyi állam, elsősorban a katonailag jelentős államok, legyenek részesei a jelen Egyezménynek és az annak mellékletét képező jegyzőkönyveknek;
szem előtt tartva, hogy az Egyesült Nemzetek Közgyűlése és az Egyesült Nemzetek Leszerelési Bizottsága megvizsgálhatja a jelen Egyezményben, és az annak mellékletét képező jegyzőkönyvekben foglalt tilalmak és korlátozások körének esetleges szélesítését;
szem előtt tartva továbbá, hogy a genfi leszerelési Bizottság megtárgyalhatja az egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának megtiltását vagy korlátozását célzó további intézkedések hozatalának a kérdését;
az alábbiakban állapodnak meg:

1. cikk

Az Egyezmény hatálya

A jelen Egyezmény és az annak mellékletét képező jegyzőkönyvek hatálya kiterjed a Háború Áldozatainak Védelméről 1949. augusztus 12-én létrejött Genfi Egyezmények azonos tartalmú 2. cikkében meghatározott helyzetekre, az ezen egyezmények I. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikke 4. bekezdésében foglalt helyzetet is ideértve.

2. cikk

Az Egyezmény kapcsolata más nemzetközi szerződésekkel

A jelen Egyezménynek és az annak mellékletét képező jegyzőkönyveknek a rendelkezései nem csorbíthatják a fegyveres összeütközésekre vonatkozó nemzetközi humanitárius jog alapján a Magas Szerződő Felekre háruló egyéb kötelezettségeket.

3. cikk

Az Egyezmény aláírása

A jelen Egyezmény valamennyi állam számára 1981. április 10-étől számított tizenkét hónapig áll nyitva aláírásra az Egyesült Nemzetek New York-i székházában.

4. cikk

Megerősítés, elfogadás, jóváhagyás vagy csatlakozás

1. A jelen Egyezményt az aláíró államoknak meg kell erősíteniük, el kell fogadniuk vagy jóvá kell hagyniuk. Az Egyezményhez minden olyan állam csatlakozhat, amely azt nem írta alá.
2. A megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratokat a letétmenyesnél letétbe kell helyezni.

3. Minden állam maga dönti el, hogy a jelen Egyezmény mellékletét képező jegyzőkönyvek közül melyikre nézve tesz kötelező erejű elismerő nyilatkozatot feltéve, hogy a jelen Egyezményt megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó, illetve csatlakozási okiratának letétbe helyezése alkalmával értesíti a letéteményest arról, hogy két vagy több ilyen jegyzőkönyvet magára nézve kötelezőnek ismer el.

4. A megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okirat letétbe helyezését követően bármely állam értesítheti a letéteményest arról, hogy magára nézve kötelezőnek ismer el az Egyezményhez csatolt olyan jegyzőkönyvet, amely rá nézve nem kötelező.

5. A Magas Szerződő Félre kötelező bármelyik jegyzőkönyv az érintett Fél vonatkozásában a jelen Egyezmény szerves részét képezi.

5. cikk

Az Egyezmény hatálybalépése

1. A jelen Egyezmény a huszadik megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okirat letétbe helyezésétől számított hat hónap elteltével lép hatályba.

2. Annak az államnak a vonatkozásában, amely a huszadik megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okirat letétbe helyezése után helyezi letétbe megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratát, az Egyezmény attól az időponttól számított hat hónap elteltével lép hatályba, amelyen ez az állam megerősítő, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okiratát letétbe helyezte.

3. A jelen Egyezmény mellékletét képező mindegyik jegyzőkönyv attól az időponttól számított hat hónap elteltével lép hatályba, miután már húsz állam értesítést küldött arról, hogy az adott Jegyzőkönyvet az Egyezmény 4. cikkének 3. vagy 4. bekezdése értelmében magára nézve kötelezőnek ismeri el.

4. Annak az államnak a vonatkozásában, amely azt követően ismeri el a jelen Egyezmény mellékletét képező valamelyik jegyzőkönyvet magára nézve kötelezőnek, hogy húsz állam már erről értesítést küldött, a jegyzőkönyv attól az időponttól számított hat hónap elteltével lép hatályba, amelyen ez az állam a jegyzőkönyv elismeréséről szóló nyilatkozatot megküldte.

6. cikk

Terjesztés

A Magas Szerződő Felek kötelezik magukat arra, hogy saját országukban a jelen Egyezményt és az annak mellékletét képező azon jegyzőkönyveket, amelyek rájuk nézve kötelezőek mind béke, mind fegyveres összeütközés idején a lehető legszélesebb körben ismertetik, különösen pedig oktatásukat beépítik katonai kiképzési terveikbe, hogy fegyveres erőik megismerhessék ezeket a dokumentumokat.

7. cikk

Szerződéses kapcsolatok az Egyezmény hatályba lépése után

1. Abban az esetben, ha az összeütközésben résztvevő egyik Félre nézve a mellékletben szereplő valamelyik jegyzőkönyv nem kötelező, azok a Felek, amelyekre nézve a jelen Egyezmény és az annak mellékletét képező kérdéses jegyzőkönyv kötelező, kölcsönös kapcsolataikban tartoznak továbbra is azok értelmében eljárni.

2. Az 1. cikkben meghatározott helyzetben bármelyik Magas Szerződő Fél köteles a jelen Egyezményt és az annak mellékletét képező azon jegyzőkönyvet, amely reá nézve hatályban van, minden olyan állam irányában alkalmazni, amely az Egyezménynek nem részese, illetve amelyre nézve az annak mellékletét képező kérdéses jegyzőkönyv nem kötelező, amennyiben ez az állam az Egyezményt vagy a vonatkozó jegyzőkönyvet elfogadja és alkalmazza és erről a letéteményest értesíti.

3. A 2. bekezdés alapján kapott minden értesítésről a letéteményes köteles a Magas Szerződő Feleket haladéktalanul tájékoztatni.

4. A jelen Egyezményt és az annak mellékletét képező azon jegyzőkönyveket, amelyek valamelyik Magas Szerződő Félre nézve kötelezőek, az érintett Magas Szerződő Fél ellen irányuló - a Háború Áldozatainak Védelméről 1949. augusztus 12-én létrejött Genfi Egyezmények I. Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkének 4. bekezdésében meghatározott - fegyveres összeütközésre is alkalmazni kell abban az esetben:

a) ha a Magas Szerződő Fél részese az I. Kiegészítő Jegyzőkönyveknek és a Jegyzőkönyv 96. cikkének 3. bekezdésében említett valamelyik hatóság kötelezettséget vállalt a Genfi Egyezményeknek és az I. Kiegészítő Jegyzőkönyvnek a 96. cikk 3. bekezdése alapján történő alkalmazására és kötelezi magát arra, hogy a jelen Egyezményt és az annak mellékletét képező vonatkozó jegyzőkönyveket az adott összeütközésre alkalmazza; vagy

b) ha a Magas Szerződő Fél nem részese az I. Kiegészítő Jegyzőkönyvnek és a fenti a) pontban meghatározott valamelyik hatóság az adott összeütközésre nézve elfogadja és teljesíti a Genfi Egyezményekben és a jelen Egyezményben, valamint az annak mellékletét képező vonatkozó jegyzőkönyvekben meghatározott kötelezettségeket. Az említett kötelezettségek elfogadása és teljesítése az adott összeütközés vonatkozásában az alábbi következményekkel jár:

(i) a Genfi Egyezmények és a jelen Egyezmény, valamint az annak mellékletét képező vonatkozó jegyzőkönyvek az összeütközésben résztvevő felek vonatkozásában azonnal hatályba lépnek;

(ii) az említett hatóságra nézve ugyanazok a jogok és kötelezettségek vonatkoznak, mint amelyek azt a Magas Szerződő Felet illetik meg, illetve terhelik, amely a Genfi Egyezményeknek és a jelen Egyezményeknek, valamint az annak mellékletét képező vonatkozó jegyzőkönyveknek részese;

(iii) a Genfi Egyezmények és a jelen Egyezmény, valamint az annak mellékletét képező vonatkozó jegyzőkönyvek az összeütközésben résztvevő összes félre egyaránt kötelezőek.

A Magas Szerződő Fél és a hatóság is megállapodhat abban, hogy kölcsönösen elfogadják és teljesítik a Genfi Egyezmények I. Kiegészítő Jegyzőkönyvében foglalt kötelezettségeket.

8. cikk

Az Egyezmény felülvizsgálata és módosítása

1. a) A jelen egyezmény hatálybalépése után bármikor bármelyik Magas Szerződő Fél javasolhatja az Egyezmény és az annak mellékletét képező valamelyik jegyzőkönyv módosítását, amely rá nézve kötelező. A módosításra vonatkozó javaslatot a letéteményessel kell közölni, aki arról az összes Magas Szerződő Felet értesíti és kikéri véleményüket arról, hogy hívjon-e össze konferenciát a javaslat megvitatására. A legalább 18 Magas Szerződő Félből álló többség egyetértése esetén a letéteményes haladéktalanul összehívja a konferenciát, amelyre az Összes Magas Szerződő Felet meghívja. Azokat az államokat, amelyek a jelen Egyezménynek nem részesei, megfigyelőként kell meghívni a konferenciára.

b) A konferencia elhatározhat módosításokat, amelyek elfogadása és hatálybalépése a jelen Egyezményre és az annak mellékletét képező jegyzőkönyvekre meghatározott módon történik azzal, hogy az Egyezményre vonatkozó módosítást csak a Magas Szerződő Felek, az annak mellékletét képező valamelyik jegyzőkönyvre vonatkozó módosítást pedig csak azok a Magas Szerződő Felek fogadhatnak el, amelyekre nézve a kérdéses jegyzőkönyv kötelező.

2. a) A jelen Egyezmény hatálybalépése után bármikor bármelyik Magas Szerződő Fél javasolhatja újabb jegyzőkönyvek létrehozását a hagyományos fegyverek más olyan kategóriáiról, amelyekre az Egyezmény mellékletét képező jegyzőkönyvek nem terjednek ki. Minden újabb jegyzőkönyvre vonatkozó javaslatot a letéteményessel kell közölni, aki arról a jelen cikk 1. a) pontjának megfelelően a Magas Szerződő Feleket értesíti. A legalább 18 Magas Szerződő Félből álló többség egyetértése esetén a letéteményes haladéktalanul konferenciát hív össze, amelyre minden államot meghív.

b) A konferencia az ott képviselt valamennyi állam teljes részvételével elhatározhatja újabb jegyzőkönyvek létrehozását, amelyek elfogadása a jelen Egyezményre meghatározott módon történik; azok az Egyezmény mellékletét képezik, s az Egyezmény 5. cikkének 3. és 4. bekezdése szerint lépnek hatályba.

3. a) Ha a jelen Egyezmény hatálybalépését követő tíz év elteltével a jelen cikk 1. a) vagy 2. a) pontja alapján nem került sor konferencia összehívására, bármelyik Magas Szerződő Fél felkérheti a letéteményest, hogy hívjon össze egy konferenciát, amelyre az összes Magas Szerződő Felet meg kell hívni abból a célból, hogy felülvizsgálják a jelen Egyezmény és az annak mellékletét képező jegyzőkönyvek érvényesülését, és megtárgyalják az Egyezmény vagy a meglévő jegyzőkönyvek módosítására vonatkozó javaslatokat. Az Egyezményben nem részes államokat megfigyelőként kell meghívni a konferenciára. A konferencia elhatározhat módosításokat, amelyek elfogadása és hatálybalépése a fenti 1. b) pont szerint történik.

b) A konferencia megvizsgálhat minden olyan javaslatot, amely kiegészítő jegyzőkönyvek létrehozására irányul a hagyományos fegyverek más olyan kategóriáiról, amelyekre az Egyezmény mellékletét képező meglévő jegyzőkönyvek nem terjednek ki. A kiegészítő jegyzőkönyvek elfogadása a jelen Egyezményre meghatározott módon történik, azok az Egyezmény mellékletét képezik és az Egyezmény 5. cikkének 3. és 4. bekezdése szerint lépnek hatályba.

c) A konferencia megvizsgálhatja, szükséges-e rendelkeznie újabb konferencia összehívásáról valamelyik Magas Szerződő Fél kérése alapján, amennyiben a jelen cikk 3. a) pontjában említett újabb időtartam elteltével konferencia összehívására a jelen cikk 1. a) vagy 2. a) pontja alapján nem került sor.

9. cikk

Az Egyezmény felmondása

1. A jelen Egyezményt vagy az annak mellékletét képező bármelyik jegyzőkönyvet a Magas Szerződő Felek bármelyike - a letéteményes értesítése útján - felmondhatja.

2. A felmondás attól az időponttól számított egy év elteltével lép életbe, amikor a letéteményes a felmondásról szóló értesítést kézhez kapja. Abban az esetben azonban, ha egy év elteltével az Egyezményt felmondó Magas Szerződő Fél az 1. cikkben említett helyzetben van, rá nézve a jelen Egyezményben és az annak mellékletét képező érintett jegyzőkönyvekben foglalt kötelezettségek

- a fegyveres összeütközés vagy megszállás befejezéséig és minden esetben a fegyveres összeütközésekre vonatkozó nemzetközi jogi szabályok védelme alatt álló személyek végleges szabadonbocsátásával, hazatelepítésével, illetve jogaikba való visszahelyezésével kapcsolatos feladatok végrehajtásáig, továbbá akkor, ha a mellékletben szereplő valamelyik jegyzőkönyvben szabályozott olyan helyzet áll fenn, amelyben az érintett területen ENSZ-alakulatok vagy -csoportok békefenntartó, megfigyelő vagy hasonló feladatokat teljesítenek, e feladatok befejezéséig - továbbra is érvényesek.

3. A jelen Egyezmény felmondása egyúttal az annak mellékletét képező mindazon jegyzőkönyvre is kiterjed, amely az Egyezményt felmondó Magas Szerződő Félre kötelező.

4. A felmondás csak az Egyezményt felmondó Magas Szerződő Félre nézve hatályos.

5. A felmondás nem érinti azokat a kötelezettségeket, amelyeket az Egyezményt felmondó Magas Szerződő Fél fegyveres összeütközés okából a jelen Egyezmény és az annak mellékletét képező jegyzőkönyvek alapján a felmondás hatálybalépése előtt elkövetett bármilyen cselekmény tekintetében már magára vállalt.

10. cikk

Letéteményes

1. A jelen Egyezménynek és az annak mellékletét képező jegyzőkönyveknek az Egyesült Nemzetek Szervezetének főtitkára a letéteményese.

2. Általános feladatain kívül a letéteményes minden államot tájékoztatni tartozik:

- a) a jelen Egyezménynek a 3. cikk alapján történő minden aláírásáról;
- b) a megerősítő, elfogadási, jóváhagyási, illetve csatlakozási okiratoknak a 4. cikk alapján történő letétbe helyezéséről;
- c) az Egyezmény mellékletét képező jegyzőkönyveket kötelezőnek elismerő nyilatkozatokról szóló - a 4. cikk alapján kapott - értesítésekről;
- d) a jelen Egyezménynek és az annak mellékletét képező minden egyes jegyzőkönyvnek az 5. cikk alapján történő hatálybalépése időpontjairól; és
- e) a 9. cikk alapján kapott felmondási értesítésekről és a felmondások hatálybalépésének időpontjáról.

11. cikk

Hiteles szövegek

A jelen Egyezmény és az annak mellékletét képező jegyzőkönyvek eredeti szövegét - melyek angol, arab, francia, kínai, orosz és spanyol szövegei egyaránt hitelesek - letétbe kell helyezni a letéteményesnél, aki azok hiteles másolatait minden államnak megküldi.

JEGYZŐKÖNYV

a röntgensugárral ki nem mutatható repeszekről

(I. Jegyzőkönyv)

Tilos minden olyan fegyvernek az alkalmazása, amelynek elsődleges hatása az, hogy olyan repeszekkel okoz sérülést, amelyek röntgensugárral nem mutathatók ki az emberi testben.

Módosított jegyzőkönyv az aknák, meglepő aknák és más eszközök alkalmazásának betiltásáról, illetve korlátozásáról²

(II. Módosított Jegyzőkönyv)

1. cikk

Az alkalmazás köre